

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Ἐκάμαμεν περὶ τὰ δεκαπέντε ἵσως βήματα καὶ ἐστάθημεν. Ὁ Γογγόρας εἶπε μὲ φωνὴν συγκεκινημένην :

— Παρατήρησατε !

Παρατήρησα, καὶ τὸ ὀρκίζομαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀναγνωστῶν μου : ἡσθάνθη κατὰπίπτοντα διὰ τῶν παρειῶν μου δύο ὄσκρα.

Εὐρισκόμεθα ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Λεόντων.

Ἐάν τὴν ἰδίαν ἐκείνην στιγμήν μοῦ ἔλεγον νὰ ἐξέλθω ἀπὸ ὅπου εἶχον εἰσελθεῖ, ἀμυβᾶλλον ἂν θὰ ἤδυναμην νὰ εἶπω ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶδον. Δύσος στύλων, πλήθους τόξων καὶ κοσμημάτων, κομψότης ἀπεριόριστος, λεπτότης ἀπερίγραπτος, πλούτος μυθώδης, καὶ τι τὸ ἀερῶδες, τὸ διαφανές, τὸ κυματωδές, ὡς μεγάλη τις ἀναδενδράς ἐκ τριχάπτων, εἰδός τι εἰσὶν οὐκ ἐκ τῆς φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς τέχνης, ὅπως νομίζεις ὅτι θὰ διαλυθῇ μὲ ἐν φύσῃ. Παικίλια φωτός, εἰκόνων, ζώων μυστηριωδῶν, σύγχυσις, ἰδιότροπος τις ἀταξία μικρῶν πραγμάτων, μεγαλεῖον βασιλικῶν οἰκῶν, τέρψεις παραδεισίου σκιάδος, χάρις ἐρωτική, ἀπόλαυσις, φαντασία κόρης περιπατοῦσας, ὄνειρον ἀγγέλου, τρέλλα, καὶ τι τὸ ἀλλόκοτον, καὶ τι τὸ ἄνθρωπον ἰδοῦ ἢ πρώτη ἐντυπωσις τῆς αὐλῆς τῶν Λεόντων.

Εἶνε μία αὐλὴ οὐχὶ εὐρυτέρα μεγάλῃς τινὸς αἰθούσης χειρὸς, σχήματος τετραπλευροῦ ὀρθογωνίου, μὲ τοὺς τοίχους ὑψηλοὺς ὡς ἀνδαλουσιανὸς οἰκίσκος μὲ ἐν μόνον πάτωμα. Ὀλόγυρος ὑπάρχει ἐλαφρά τις στοά, στηριζομένη ἐπὶ λεπτοτάτων στύλων ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, συμπεπλεγμένων ἐν συμμετρικῇ ἀταξίᾳ, ἅνα δύο καὶ ἅνα τρεῖς, σχεδὸν ἄνευ βαθροῦ, οὕτως ὥστε φαίνονται ὡς κορμοὶ δένδρων στηριζομένων ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ κιονόκρανα αὐτῶν εἶνε παικίλια, ὑψηλά, λεπτότατα ὡς μικροὶ κίονες, ἐπὶ τῶν ὁποίων κυρτοῦνται μικρὰ τόξα χερσίστατου σχήματος, ὅστις νομίζεις ὅτι αἰωροῦνται μᾶλλον ἢ στηρίζονται ἐπ' αὐτῶν.

Ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν δύο μικροτέρων πλευρῶν ἐξέχουν δύο συμπλέγματα στύλων, οἵτινες σχηματίζουν δύο τετραγῶνα ἐν εἰδεί ναισίων, ἐξ ἑνῆς τόξων ἑκάστον, φέροντα ἐπὶ τῆς κορυφῆς πολυχρῶμον θόλον. Οἱ τοῖχοι τῶν ναισίων τούτων ὡς καὶ ὁ ἐξωτερικὸς τῆς στοᾶς εἶνε ἀληθὲς τριχάπτων ἐκ γύψου, κεντημένοι, μὲ παρυφάς, μὲ ὅπας, διαφανεῖς ὡς πλεκτὸν ὕφασμα, ἀλλάσσοντες σχέδιον εἰς καθὲ βῆμα καὶ κοσμοῦμενοι διὰ παικίλιων ἀρχαυορρημάτων, ἐδῶ μὲν ἐν εἰδεί ἀνθέων, ἐκεῖ ἐν εἰδεί ἀστέρων καὶ περαιτέρω ἐν εἰδεί ἀσπίδων, ἐν εἰδεί ἀθῆναις ζατρικίῶν καὶ πληθὺς ἄλλων πολυγωνικῶν σχημάτων μὲ ἀπειρίαν λεπτοτάτων κοσμημάτων, ποῦ μὲν ἀπολήγοντες εἰς κεντήματα ὀδοντωτά, πολυπτυχα, ἀνθόπλεκτα, ποῦ δὲ εἰς ταινίας κυματιζούσας περὶ τῶν τόξων, ἐν εἰδεί σταλακτιτῶν, ἐν εἰδεί κροσσῶν καὶ θυσάνων, οἵτινες νομίζεις ὅτι εἰς τὴν ἐλαχίστην πνοὴν τοῦ ἀνέμου θὰ κινηθῶν καὶ θὰ ἀνακατευθῶν.

Εὐρεῖται ἀραβικὰ ἐπιγραφὰ διακρίνονται εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους, ἐπὶ τῶν τόξων, περὶ τὰ κιονόκρανα, ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ναισίων. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς ἐγείρεται μεγάλη δεξαμενὴ ἐκ μαρμάρου βασταζομένη ὑπὸ ἐδώδεκα λεόντων καὶ περικυκλουμένη ὑπὸ μικρᾶς λιθοστρώτου διώρυγος, δι' ἧς συγκινουνοῦσι τέσσαρες ἄλλαι μικραὶ διώρυγες, αἵτινες σχηματίζουν σταυρὸν μεταξὺ τῶν τεσσάρων πλευρῶν τῆς αὐλῆς, διασχίζουν τὴν στοάν, εἰσδύνουν εἰς τὰς περὶ κειμένους αἰθούσας καὶ ἐνοῦνται μὲ ἄλλα ὑδραγωγεῖα διατρέχοντα ὀλόκληρον τὸ κτίριον. Ὅπισθεν τῶν δύο ναισίων καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἄλλων δύο πλευρῶν φαίνονται μακρὰί σειραὶ αἰθουσῶν, μὲ

μεγάλαις ἀνοικτάς θύρας, δι' ὧν βλέπει τις τὸ σκοτεινὸν βάθος, ὅπου οἱ λευκοὶ στυλίσκοι ἐξέχουν οἶκοι· πρὸ τῆς εἰσόδου σπηλαίου τινός.

Εἰς καθὲ βῆμα τὸ ὅποιον κάμνετε εἰς τὴν αὐλὴν, τὸ ὅσος ἐκεῖνο τῶν στύλων νομίζετε ὅτι κινεῖται καὶ ὅτι ἀποσυντίθεται ἵνα διατεθῇ κατ' ἄλλον τρόπον. Ὅπισθεν ἐνός στύλου, ὃν ἐνομίζετε μόνον, ἀνακύπτουν δύο, τρεῖς, σειρά ὀλόκληρος. Ἄλλοι ἐξαφανίζονται, ἄλλοι συμπτύσσονται, ἄλλοι διαχωρίζονται. Παρατηροῦντες εἰς τὸ βάθος οἰασθήτε ἐκ τῶν αἰθουσῶν νομίζετε ὅτι τὸ πᾶν μετεβλήθη· τὰ τόξα τοῦ ἀντιθέτου μέρους φαίνονται ὅτι ἀπεμακρύνθησαν κατὰ πολὺ, οἱ στύλοι ὅτι μετετοπίσθησαν, οἱ ναισικοὶ ὅτι ἔλαβον ἄλλο σχῆμα. Βλέπετε διὰ μέσου τῶν στύλων τοὺς τοίχους, ἀνακαλύπτετε νέα τόξα καὶ νέους στυλίσκους, ἐδῶ μὲν φωτιζομένους ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐκεῖ ἐν τῇ σκιά, ἐκεῖ μόνον διακρινόμενους ὑπὸ τῷ ἀμυδρῶν φῶς, ὅπερ κατέρχεται διὰ τῶν ὀπῶν τῆς ὀροφῆς, καὶ περαιτέρω ἐξαφανιζομένους εἰς τὸ σκότος. Εἶνε μία διαρκὴς ἐναλλαγὴ εἰκόνων, ἀπόψεων ἀπατῶν, μυστηρίων, παγγινῶν, προσερχομένων ὑπὸ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τοῦ ἡλίου, καὶ ὑπὸ τῆς θερμῆς καὶ ἐξηυμένης φαντασίας.

— Τί θὰ ἦτο αὐτὸ τὸ patio, μοῦ εἶπεν ὁ Γογγόρας, ὅταν οἱ ἐσωτερικοὶ τοῖχοι τῆς στοᾶς ἀπήστραπτον ἐκ τῶν μωσαϊκῶν, τὰ κιονόκρανα τῶν στύλων ἔλαμπον ἐκ τοῦ χρυσοῦ, αἱ ὀροφαὶ καὶ οἱ θόλοι ἦσαν διὰ χιλίων χρωμάτων ζωγραφισμένοι, αἱ θύραι κλεισμέναι διὰ μεταξίνων παραπετασμάτων, οἱ σηκοὶ πλήρεις ἀνθέων, καὶ ὑπὸ τοὺς ναισικούς καὶ διὰ μέσου τῶν αἰθουσῶν ἔτρεχε τὸ ἀρωματωδὲς ὕδωρ, καὶ οἱ λέοντες ἐξηκόντιζον ἀπὸ τοὺς ρόθωνας αὐτῶν κρουνοὺς ὕδατος, καὶ ὁ ἀήρ ἦτο πλήρης τερπνῶν ἀρωμάτων τῆς Ἀραβίας !

Παρειμέναιμεν ἐν τῇ αὐλῇ πλέον τῆς ὥρας, ἥτις παρήλθεν ὡς ἀστραπή. Ἐκάμα καὶ ἐγὼ ὅ,τι κάμνουν ὅλοι εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ἰσπανοὶ καὶ ξένοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ποιηταὶ καὶ μὴ ποιηταὶ. Ἐφύσκα τοὺς τοίχους διὰ τῆς χειρὸς, ἤγγισα ὅλους τοὺς στυλίσκους, τοὺς ἐσφίξα μὲ τὰς δύο μου χεῖρας ἐνὰ πρὸς ἑνῇ, ὡς τὴν μεσίτισαν ἐνός κορασίου, ἐκρύβην μεταξὺ αὐτῶν, τοὺς ἐμέτρησα, τοὺς παρατήρησα ἀπὸ ἑκάτῳ μέρῃ, διέτρεξα τὴν αὐλὴν κατὰ ἑκάτῳ διευθύνσεις, ἐδοκίμασα ἂν εἶνε ἀληθὲς ὅτι μία λέξις λεγομένη χαμηλοφώνως εἰς τὸ στόμα ἐνός λέοντος, ἀκούεταί ευκρινῶς ἐκ τοῦ στόματος ὅλων τῶν ἄλλων, ἀνεζήτησα ἐπὶ τῶν μαρμάρων τὰς κηλίδας τοῦ αἵματος τῶν ποιητικῶν μύθων, ἐκορύσα τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸν νοῦν μου ἐπὶ τῶν ἀρχαυορρημάτων.

Ἦσαν καὶ τινες κυριαί. Αἱ κυριαί, εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Λεόντων, κάμνουν παντὸς εἶδους παιδαριώδεις τρέλλας· βάζουν τὴν κεφαλὴν τῶν μεταξὺ δύο στύλων, κρυπτονται εἰς τὰς σκοτεινὰς γωνίας, κάθονται κατὰ γῆς, ἵστανται ἐπὶ ὥρας ἀκίνητοι μὲ τὴν κεφαλὴν ἐστηριγμένην ἐπὶ τῆς χειρὸς, ὄνειρεύονται. Οὕτω ἐκάμνον αἱ κυριαί ἐκεῖναι. Μία δ' ἐξ αὐτῶν, μὲ λευκὴν ἐνδυμασίαν, ὅταν διήρχετο ὀπίσθεν τῶν μακροσμένων στύλων καὶ ἐνόμιζεν ὅτι δὲν τὴν βλέπει κανεὶς, ἐλάμβανε βᾶδισμά τι βραδύ καὶ μεγαλοπρεπὲς μελαγχολικῆς σουλτᾶνης καὶ ἔπειτα ἐγέλα μετὰ τινὸς φίλης τῆς. Ἦτο θελατικωτάτη.

Ὁ φίλος μου μοῦ ἔλεγε : « Πᾶμε », καὶ ἐγὼ ἀπεκρινόμην : « Πᾶμε », καὶ δὲν ἤδυναμην νὰ κινηθῶ. Δὲν ἡσθάνομην μόνον γλυκύτάτῳ τι αἶσθημα θαυμασμοῦ, ἀλλ' ἐφορῶν ἐξ εὐχαριστήσεως καὶ εἶχον καταληφθῇ ἀπὸ εἰδός τι μανίας νὰ ἐγ-

γίγῳ, νὰ ψηλαφῶ, νὰ ζητῶ νὰ ἴδω μέσα εἰς τοὺς τοίχους ἐκείνους καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς στύλους, ὡς νὰ ἦσαν ἀπὸ μυστηριώδη τινὰ ὕλην, καὶ νὰ ἐπρόκειτο ν' ἀνακαλύψω εἰς τὰ μυχία αὐτῶν μέρη τὴν πρώτην αἰτίαν τῆς γοητείας. τὴν ὁποίαν ὁ τόπος ἐκεῖνος ἐξήσκει. Ποτὲ εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν δὲν ἐσκέφθην, οὔτε εἶπον, οὔτε θὰ εἶπω ποτὲ τόσας προσφιλεῖς ἀνοησίας καὶ τόσας ωραίας ἀφροσύνας, τόσας μωρολογίας, τόσα εὐμορφα πράγματα χωρὶς καμμίαν σημασίαν, ὅσα ἐσκέφθην καὶ εἶπον τὴν ὥραν ἐκείνην.

— Πρέπει νὰ ἔλθετε ἐδῶ, μοῦ ἔλεγεν ὁ Γαργόρας, κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, πρέπει νὰ ἔλθετε κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, πρέπει νὰ ἔλθετε τὴν νύκτα ὅταν λάμπῃ ἡ σελήνη, διὰ νὰ θαυμάσετε τὰ ὠραία χρώματα, τὰς σκιάς καὶ τὸ φῶς. Εἶνε νὰ γάνη κανεὶς τὸν νοῦν του.

Μετέβημεν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν αἰθουσῶν. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν ὑπάρχει μία αἴθουσα καλουμένη τῆς Δικαιοσύνης, εἰς τὴν ὁποίαν φθάνει τις διερχόμενος ὑπὸ τρία μεγάλα τόξα ἑκάστον τῶν ὁποίων ἀντιστοιχεῖ πρὸς μίαν θύραν ἄγουσαν εἰς τὴν αὐλήν. Ἡ αἴθουσα αὕτη εἶνε μακρὰ καὶ στενὴ, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς πλουσία καὶ ἀγέρωχος, οἱ τοῖχοι τῆς πλήρεις περιπεπλεγμένων ἀρχαϊστικῶν καὶ πολυτίμων μωσαϊκῶν, καὶ ὁ θόλος τῆς πλήρους γλῶσσιν καὶ συμπλεγμάτων καὶ ἐξογκωμάτων ἐκ γύψου. τὰ ὁποῖα κρέμονται ἀπὸ τὰ τόξα, παρὰ τοὺς τοίχους, ἐδῶ δὲ κ' ἐκαὶ συσσωρεύονται, χαμηλόνον, ἐξέρχονται τὰ μὲν ἐκ τῶν δέ, καὶ συνθλιβονται, καὶ περιπλέκονται, καὶ νομίζεις ὅτι ἐρίζουσι περὶ τοῦ χώρου, ὡς αἱ πομφόλυγες ζέοντος ὕδατος, διατηροῦντα ἀκόμη εἰς πολλὰ σημεῖα τὰ ἴχνη τῶν παλαιῶν χρωματισμῶν, οἵτινες εἶδον εἰς τὸν θόλον ἐκείνον τὴν μορφήν σκιαῶς κεκαλυμμένης ἐξ ἀνθίων καὶ ἐκ κρεμαμένων ὀπωρῶν.

Ἡ αἴθουσα ἔχει τρεῖς μικροὺς παστούς, ἐν ἑκάστῳ τῶν ὁποίων, ἐπὶ τοῦ θόλου, φαίνεται ἀκόμη ἀραβικὴ τις ζωγραφία εἰς τὴν ὁποίαν ὁ χρόνος καὶ ἡ μεγάλη σπάνις ταιούτων ἀραβικῶν ἔργων, δίδουν μεγίστην ἀξίαν. Αἱ ζωγραφίαι εἶνε ἐπὶ δέρματι, τὸ δὲ δῆμα προσκεκολλημένον εἰς τὸν τοῖχον. Ἐν τῷ μεσσίῳ κοιτωνίσκῳ εἶνε ἐξωγραφημένοι, ἐπὶ χρυσοῦ τοίχου δέκα ἄνδρες, οἵτινες ὑποτίθεται ὅτι εἶνε δέκα βασιλεῖς τῆς Γρανάδας, μὲ λευκὴν περιβολήν, μὲ τὴν κουκούλιν εἰς τὴν κεφαλὴν, μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ξίφους, καθήμενοι ἐπὶ κεντημένων προσκεφαλαίων. Αἱ ζωγραφίαι τῶν δύο ἄλλων παστῶν παριστάνουν φρουρία, δεσποίνας καὶ ἱππότες, κυνηγετικάς καὶ ἐρωτικάς σκηνάς, τῶν ὁποίων εἶνε δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν σημασίαν. Ἀλλὰ τὰ πρόσωπα τῶν δέκα βασιλέων ἀνταποκρίνονται θαυμασίως εἰς τὴν εἰκὼν ἣν ἔχομεν σχηματίσει ἐν τῷ νῷ περὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Εἶνε ἀκριβῶς τὸ ἐλαϊόχρουν ἐκεῖνο χρῶμα, τὰ φιλιδὸνα ἐκεῖνα στόματα, οἱ μαῦροι ἐκεῖνοι ὀφθαλμοὶ μὲ τὸ βαθύ καὶ μυστηριώδες βλέμμα, ὅπερ νομίζεις ὅτι βλέπεις πάντοτε λάμπον εἰς τὰ σκοτεινὰ γωνία τῶν αἰθουσῶν τῆς Ἀλάμβρας.

Πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς αὐλῆς ὑπάρχει μία ἄλλη αἴθουσα ὀνομαζομένη *de las dos Hermanas* (τῶν δύο Ἀδελφῶν), ἐκ τῶν δύο μεγάλων μαρμαρίνων πλακῶν, αἵτινες σχηματίζουν τὸ πάτωμα. Εἶνε ἡ κομψότερα αἴθουσα τῆς Ἀλάμβρας. Εἶνε μικρὰ, τετράγωνος ἡ στέγη αὐτῆς ἔχει τὸ σχῆμα τῶν θόλων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους οἱ Ἰσπανοὶ ὀνομάζουν *μισά πορτοκάλια*, στηρίζεται ἐπὶ στύλίσκων καὶ τόξων κυκλικῶς διατεθειμένων καὶ ὁμοιάζει πρὸς σπήλαιον σταλακτιτῶν μὲ πληθύν γλῶσσιν καὶ κοιλωμάτων, χρωματιστῶν καὶ χρυσωμένων, φαίνεται δὲ τόσον ἐλαφρόν, ὥστε νομίζεις ὅτι κρέμονται εἰς τὸν ἀέρα καὶ ὅτι ἂν τὴν ἐγγίσῃς, θὰ σείσθῃ ὀλόκληρος ὡς φένη, ἢ θὰ διαλυθῇ ὡς νεφέλη, ἢ θὰ ἐξαφανισθῇ ὡς νὰ μὴ ἦτο ἄλλο ἢ ἓνας σωρὸς φυσαλλιδῶν σάπωνος. Οἱ τοῖχοι ἐπιχρισμένοι διὰ γύψου, ὅπως εἰς ὅλας τὰς ἄλλας αἰθούσας, καὶ πλήρεις ἀπιστεύτως πύκνων καὶ λεπτῶν ἀρχαϊστικῶν, εἶνε ἐν τῶν θαυμαστοτέρων προϊόντων τῆς ἀν-

θρωπίνης φαντασίας καὶ ὑπομονῆς. Ὅσον περισσότερον παρατηρεῖς, τόσον περισσότερον αἱ ἀναρίθμητοι γραμμαὶ συσφίγγονται καὶ συμπλέκονται, καὶ ἀπὸ ἐν σχῆμα γεννᾶται ἄλλο, καὶ ἀπὸ τοῦτο τρίτον καὶ τὰ τρία ὁμοῦ παρουσιάζουν ἄλλο, τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχε διαφύγει, καὶ τοῦτο ὑποδιαιρεῖται αἰφνης εἰς ἄλλα δέκα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχομεν ἰδῆ καὶ ἐπειτα συντίθεται καὶ μετασχηματίζεται ἐκ νέου, καὶ ἀτελευτήτως ἀνακαλύπτете νέους συνδυασμούς, διότι ὅταν οἱ πρῶτοι ἐμφανίζονται ἐκ νέου, τοὺς ἔχετε ἤδη λησμονήσει καὶ σὰς καμνουν τὴν ἐντύπωσιν τῆς πρώτης φορᾶς. Καὶ ἐὰν ἐπιμεινέτε νὰ κατανοήσετε καὶ νὰ ἐξακριβώσετε τὸν λαβύρινθον ἐκεῖνον εἰμότεροι νὰ χάσετε τὴν ὁρᾶν καὶ τὸ λογικὸν σας.

Χρειαζέται μία ὥρα διὰ νὰ ἴδετε τὴν περιμέτρον ἐνὸς παραθύρου, τὰ κοσμήματα ἐνὸς κίονος, τὰ ἀρχαϊστικὰ ἐνὸς κοσμήματος. Μία ὥρα δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ κατανοήσετε τὸ σχέδιον μιᾶς τῶν μεγαλοπρεπῶν κερδίων θυρῶν. Εἰς τὰς δύο πλευράς τῆς αἰθούσης ὑπάρχουν δύο μικροὶ παστοί, ἐν τῷ μέσῳ μικρὰ δεξάμενῃ μετὰ σωλήνος, ἠνωμένου μετὰ τῆς διωρυγῆς, ἥτις δισχίζει τὴν αὐλήν καὶ φθάνει μέχρι τῆς κρήνης τῶν Λεόντων. Κατ' εὐθείαν καὶ ἀπέναντι τῆς θύρας τῆς εἰσόδου ὑπάρχει ἄλλη θύρα, δι' ἧς εἰσέρχεσθε εἰς ἄλλην αἴθουσαν στενὴν καὶ μακράν, ὀνομαζομένην αἴθουσαν τῶν Πορτοκαλέων. Ἀπὸ τῆς αἰθούσης ταύτης διὰ τρίτης τινὸς θύρας εἰσέρχεσθε εἰς μικρὸν σπουδαστήριον, καλούμενον σπουδαστήριον τοῦ Λινδάρχη, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχουν πλούσιαι καὶ ἄφθοναι κοσμήματα καὶ ἐν κομψότατον παραθύρον μὲ δύο τόξα τὸ ὁποῖον κυττάζει εἰς τὸν κήπον.

Διὰ νὰ ἀπολαύσετε ὅλην τὴν κάλλυνήν τῆς μαγικῆς ταύτης ἀρχιτεκτονικῆς πρέπει νὰ ἐξέλθετε ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τῶν δύο Ἀδελφῶν, νὰ διασχίσετε τὴν αὐλήν τῶν Λεόντων καὶ νὰ εἰσέλθετε εἰς τὴν καλουμένην αἴθουσαν τῶν Ἀθηναιογράφων, ἥτις εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς ἀπέναντι τῆς τῶν δύο Ἀδελφῶν, ἥς ἔχει σχεδὸν τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ τὰ αὐτὰ κοσμήματα. Ἐκ τοῦ βάθους τῆς αἰθούσης ταύτης τὸ βλέμμα δισχίζει τὴν αὐλήν τῶν Λεόντων, διέρχεται διὰ τῆς αἰθούσης τῶν δύο Ἀδελφῶν, εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Πορτοκαλέων, εἰσδύει εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ Λινδάρχη καὶ εἰσχωρεῖ εἰς τὸν κήπον, οὗτος φαίνεται ἡ πυκνὴ πρασινάδα ὑπὸ τὰ τόξα τοῦ κομψοῦ ἐκείνου παραθύρου. Τὰ δύο ἀνείγματα τοῦ παραθύρου τούτου σμικρυνόμενα πολὺ ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως καὶ φεγγοβολοῦντα εἰς τὸ βάθος τῆς σειρᾶς ἐκείνης τῶν σκοτεινῶν αἰθουσῶν, ὁμοιάζουν δύο μεγάλους ἀναικτοὺς ὀφθαλμούς, οἱ ὁποῖοι παρατηροῦν καὶ σὰς καμνουν νὰ φαντάζεσθε ὅτι πέραν αὐτῶν ὑπάρχουν τίς οἶδε ποῖα μυστήρια παραδείσου.

Ἀφοῦ ἴδωμεν τὴν αἴθουσαν τῶν Ἀθηναιογράφων, ἐπισκέφθημεν τὰ λουτρά, ἅτινα εὐρίσκονται μετὰ τῆς αἰθούσης τῶν δύο Ἀδελφῶν καὶ τῆς αὐλῆς τῶν Μύρτων. Κατήλθομεν μικρὰν κλίμακα, διήλθομεν διὰ στενοῦ διαδρόμου, ἐβήσαμεν εἰς μίαν λαμπρὰν αἴθουσαν, ἥτις ὀνομάζεται αἴθουσα τῶν Διβανίων, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεπαύοντο αἱ ὠραῖαι τῶν βασιλέων, ἐπὶ τῶν περσικῶν ταπήτων, ὑπὸ τοὺς ἥχους τῶν φορμιγγῶν, ἀφοῦ ἐλούοντο εἰς τὰ παρκαίμενα δωμάτια. Ἡ αἴθουσα αὕτη ἐκτίσθη ἐκ νέου ἐπὶ τῶν ἑρείπιων τῆς παλαιᾶς, Ἰσπανοὶ δὲ καλλιτέχναι τὴν ἐξωγράφισαν, τὴν ἐχρῶσαν καὶ τὴν ἐκόσμησαν δι' ἀρχαϊστικῶν. ὅπως ἦτο ἡ ἀρχαία, εἰς τρόπον ὥστε εἰμότεροι νὰ τὴν ἐκλαθετε ὡς μίαν αἴθουσαν τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀραβῶν, διατηρηθεῖσαν ἄθικτον καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη. Ἐν τῷ μέσῳ ὑπάρχει μία κρήνη, εἰς δύο ἀντιθέτους τοίχους, δύο παστοὶ εἰς τοὺς ὁποίους ἀνεπαύοντο αἱ γυναῖκες καὶ ὑψηλότερον τὸ ὑπερῶον ὅπου ἴσταντο οἱ φορμιγγαταί. Οἱ τοῖχοι εἶνε πεποικιλμένοι διὰ χιλιῶν ζωηρωτῶν χρωμάτων, νομίζεις δὲ ὅτι εἶνε ἐπιστρωμένοι διὰ κινεζικῶν ὑφασμάτων χρυσοῦφάντων μὲ τὰ ἀτελευτήτα ἐκεῖνα συμπλέγματα παντοίων σχημάτων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ κάμουν καὶ

τὸν ὑπομονητικώτερον ψηφισθέντων τοῦ κόσμου νὰ χάσῃ τὸν νῦν του.

Καὶ ὅμως εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκείνην εἰργάζετο ζωγράφος τις! Εἰργάζετο πρὸ τριῶν μηνῶν ν' ἀντιγράψῃ τοὺς τοίχους ἐκείνους! Ἦτο Γερμανός. Γογγύρας τὸν ἐγνώριζε καὶ τὸν ἠρώτησεν:

[Ἐπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ (ΥΙΟΥ)

ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝ

— Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται, κύριε, ἐπανάλαβεν ὁ Ἀγγλος μετὰ τόνου, σοβαροῦ διπλωμάτου, ὅστις διαχειρίζεται τὰς σπουδαιοτέρας πολιτικὰς ὑποθέσεις ὑπάρχει ἐν Λονδίῳ ἐταιρία ἐπιστημόνων, τῆς ὁποίας εἶμι πρόεδρος. Ἡ ἐταιρία αὕτη, σκοπὸν ἔχουσα νὰ διευκρινῇ πάντα τὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς ἐπιστήμης, προεκήρυξεν ἀμοιβὴν ἐξήκοντα χιλιάδων φράγκων δι' ἐκείνον, ὅστις θὰ κατάρθῃ νὰ τρώγῃ ἐπὶ ἓνα μῆνα καὶ καθ' ἑκάστην περιστέρην ὅπτην κατὰ τὸ γεῦμα. Τοῦτο κατ' ἀρχὰς φαίνεται λίαν εὐκλον, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδυνήθη ἀκόμη νὰ ἐπιτύχῃ, ἢν καὶ πολλοὶ τὸ ἐπεχείρησαν. Οἱ μὲν παρητήθησαν, ὅτε εἶχον φάγῃ τὴν δεκάτην περιστέρην, οἱ δὲ ἠσθένησαν κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην, καὶ εἶδομεν νὰ ἀποθάνωσι τρεῖς μεταξύ τῆς εἰκοστῆς δευτέρας καὶ εἰκοστῆς πέμπτης περιστερᾶς. Ἡ ἀμοιβὴ ἦτο τότε τριάκοντα χιλιάδας φράγκων μόνον, ἀλλ' ἡ δυσκολία τῆς ἀποπείρας αὐτῆς μᾶς ἔκλυε νὰ διπλασιάσωμεν τὸ ποσόν. Παράδεχσθε, κύριε, πάντας τοὺς ἀναγκάσιους ὄρους;

Δὲν δυνάμεθα νὰ περιγράψωμεν τὴν ἐκπλήξιν τοῦ Λέοντος.

— Ναί, ἐξοχώτατε, ἀπήντησε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τί ἔλεγε καὶ μόνον τὰς ἐξήκοντα χιλιάδας φράγκων ἔχων ὑπ' ὄψιν, ἀλλ' ὅμως θὰ μοῦ διδῆτε ὑμεῖς τὰς περιστερὰς.

— Ἐννοεῖται.

— Διότι δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ ὑποστῶ τὴν θαπνὴν αὐτὴν.

— Καὶ πότε θὰ ἀρχίσετε;

— Ἀπὸ σήμερον.

— Εἰπατέ μου, παρκαλῶ, τὸ ὄνομα σας, εἶπεν ὁ λόρδος, κατῆμενος καὶ ἀνοίγων μέγα βιβλίον.

— Λέων ***

— Τὴν ἡλικίαν σας;

— Τριάκοντα ἐτῶν.

— Τὸ ἐπάγγελμά σας;

— Δὲν ἔχω εἰργαζόμενον εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἀλλὰ παρητήθη διὰ νὰ χρησιμοποιήσω κατ' ἄλλον τρόπον ἐκείνον, τὸ ὅποιον ἐγνώριζον.

— Εἰσθε λοιπὸν πεπαιδευμένος;

— Ἀρκετά, μιλόρδε.

— Συγκαταλέγεται μεταξύ τῶν μελῶν τῆς ἡμετέρας ἐταιρίας, Ἑλληνιστὴς διακεκριμένος, ὁ λόρδος Bourlam.

— Ἦκουσα νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτοῦ, μεταφράζων τὸν Ὀρφέα, ἔσφαλιν ἐν πολλοῖς.

— Ἐπίσης ὁ λόρδος Gastrouck, ὁ ἀνατολιστής.

— Ὅστις ὑπέπεσεν εἰς πλάνας εἰς τὰς μελέτας αὐτοῦ περὶ τοῦ Σααδῆ.

— Ὁμιλεῖτε λοιπὸν τὴν ἀραβικὴν;

— Ναί, κύριε.

— Ὡσαύτως συγκαταλέγεται καὶ μέγας ἀρχαιολόγος.

— Ὁ λόρδος Storley. Ἐὰν εἶχα τὴν τιμὴν νὰ τὸν γνωρίζω, θὰ τῷ ἀπεδείκνυσιν, ὅτι ἠπατήθη δις ἢ τρίς εἰς τὰς χρονολογίας, τὰς ὁποίας προσδιορίζει εἰς τὰ Αἰγυπτιακὰ μνημεῖα.

— Γνωρίζετε ἐπίσης τὸν λόρδον Calby;

— Τὸν ἀστρονόμον;

— Ναί.

— Βεβαίως, διὰ τῶν συγγραμμάτων του.

— Ὑπέπεσε καὶ οὗτος εἰς πλάνας.

— Περισσότερον τῶν ἄλλων ἀνεκάλυψα ἀστέρα, τὸν ὅποιον οὐδέποτε ὑπόπτευσε καὶ τὸν ὅποιον, ὅταν θελήσῃ, δύναμαι νὰ τὸν δεῖξω εἰς αὐτόν.

— Ἀ! γνωρίζετε λοιπὸν τὸ πᾶν;

— Σχεδόν, μιλόρδε.

— Καὶ ἐπιθυμεῖτε τῶρα νὰ μάθετε, ἐὰν δυνηθῇτε νὰ φάγετε τριακοντα περιστερὰς ἐντὸς ἐνὸς μηνός;

— Ὁχι, μιλόρδε. Θέλω νὰ κερδίσω δι' ἐντίμου μέσου πενήντα χιλιάδας φράγκων ἐντὸς ἐνὸς μηνός ἀπὸ σήμερον, διότι διὰ τοῦ ὅρου μόνον αὐτοῦ θὰ δυνηθῶ νὰ νυμφευθῶ τὴν γυναικί, τὴν ὅποιαν ἀγαπῶ.

— Ἐ! λοιπὸν! κύριε, θὰ κάμω ὅτι δυνηθῶ ἐὰν κερδίσετε τὸ στοίχημα, θὰ σὰς παρουσιάσω ὁ ἴδιος εἰς τὸν βασιλέα καὶ θὰ σὰς συμπεριλάβω εἰς τὴν ἐταιρίαν.

Ὁ Λέων ὑπεκλίθη εἰς ἐνδειξὴν εὐχαριστίας.

— Ἐλέγμεν λοιπὸν, ἐπανάλαβεν ὁ λόρδος Lenisdale, ἐπάγγελμα οὐδέν.

— Ναί, μιλόρδε.

— Ἐγεννήθητε;

— Εἰς Παρισίους.

— Καὶ διαμένετε τῶρα;

— Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ «Μαύρου Λέοντος».

— Καλλίστα. Ἰδοὺ τῶρα οἱ ὅροι τοῦ στοίχηματος. Θὰ εἰσθε ἐλεύθερος νὰ τρώγετε καὶ νὰ πίνετε ὅ,τι θέλετε, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ἐπὶ ἓνα μῆνα εἰς τὰς ἑξὺ θὰ τρώγετε περιστέρην ὅπτην. Δύο μάρτυρες, παρευρισκόμενοι κατὰ τὸ γεῦμα σας, θὰ συντάσσωσι πρακτικὸν τοῦ τρόπου, καθ' ὃν τοῦτο θὰ γίνεσθαι. Πρέπει νὰ τρώγετε τὴν περιστέρην καθ' ὅλοκληρίαν. Ἐὰν παρητήθητε δὲν δύνασθε νὰ ἐπαναρχίσετε ἐκ νέου τὸ στοίχημα. Ἐὰν ἀσθενήσῃτε συνεπεία τῆς τροφῆς ταύτης, θὰ σὰς χρηρηθῶσι τὰ ἐξόδα τῆς ἀσθενείας. Ἐὰν ἀποθάνετε, ὅπως οἱ τρεῖς ὑποψήφιοι, περὶ τῶν ὁποίων σὰς ἔλεγον πρὸ ὀλίγου, θὰ ἐνταφιασθῇτε δι' ἐξόδων τῆς ἐταιρίας καὶ θὰ χαρᾶσθιν ἐπὶ τοῦ τάφου σας τὴν αἰτίαν τοῦ θανάτου.

— Εὐχαριστῶ δι' ὅλας αὐτάς τὰς πληροφορίες, μιλόρδε. Ἄλλ' ἐπιτρέψατέ μοι, σὰς παρκαλῶ, νὰ κάμω μίαν ἐρώτησιν.

— Εἰπέτε.

— Ἡ ἐταιρία ὑμῶν δὲν προεκήρυξεν ἀμοιβὴν πρὸς λύσιν ἐπιστημονικῶν προβλημάτων εἰς τὴν ἱστορίαν, εἰς τὴν ἀστρονομίαν, εἰς τὰς γλώσσας;

— Ὁχι. Αὐτὰ ὀλίγον μᾶς ἐνδιαφέρουν. Ἡμεῖς μόνον φρον-